

DBL-16080002030301 Seat No. _____

M. Com. (Sem. III) Examination

June - 2022

Advanced Cost Accounting

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.
(2) કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

- 1 એક ઉત્પાદન કંપની પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે, જેની માહિતી નીચે મુજબ છે : 17.5

વિગત	અંદાજપત્રીય	ખરેખર
ઉત્પાદન એકમો	4,000	3,800
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ (રૂ.)	40,000	39,000
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ (રૂ.)	12,000	12,000
કામના દિવસો	20	21

ઉપરની માહિતી પરથી, નીચેના વિચલનોની ગણતરી કરો :

- (1) ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
- (2) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
- (3) ખર્ચ કે બજેટ વિચલન
- (4) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ જથ્થા વિચલન
- (5) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ કાર્યક્ષમતા વિચલન
- (6) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ કેલેન્ડર વિચલન

- 2 ઉત્પાદન કરતી પટેલ કંપનીની માહિતી નીચે મુજબ છે : 17.5

વિગત	અંદાજપત્રીય	ખરેખર
ઉત્પાદનના એકમો	15,000	17,000
યંત્ર કલાકો	30,000	35,000
કામના દિવસો	25	26
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ (રૂ.)	60,000	62,000
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ (રૂ.)	60,000	78,000

ઉપરની માહિતી પરથી, નીચેના વિચલનોની ગણતરી કરો :

- (1) કુલ પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
- (2) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
- (3) ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
- (4) ખર્ચ કે બજેટ વિચલન
- (5) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ જથ્થા વિચલન
- (6) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ કાર્યક્ષમતા વિચલન
- (7) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ ઉત્પાદન શક્તિ વિચલન
- (8) કેલેન્ડર વિચલન

3 રામ મેન્યુફેક્ચરિંગ કંપની પ્રમાણ ઘડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે. જેની માર્ચ 17.5 2022ની માહિતી નીચે મુજબ છે :

ઉત્પાદન	અંદાજપત્રીય			ખરેખર		
	જથ્થો (એકમો)	એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (રૂ.)	કુલ (રૂ.)	જથ્થો (એકમો)	એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (રૂ.)	કુલ (રૂ.)
A	5,000	5	25,000	6,000	6	36,000
B	4,000	6	24,000	5,000	5	25,000
C	3,000	7	21,000	4,000	8	32,000
	12,000		70,000	15,000		93,000

ઉપરની માહિતી પરથી ગણતરી કરો :

- (1) વેચાણ મૂલ્ય વિચલન
- (2) વેચાણ કિંમત વિચલન
- (3) વેચાણ જથ્થા વિચલન
- (4) વેચાણ મિશ્રણ વિચલન
- (5) વેચાણ પેટા વપરાશ વિચલન

4 આકાશ લિ. નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે : 17.5

ઉત્પાદન	અંદાજપત્રીય			ખરેખર		
	જથ્થો (એકમો)	એકમદીઠ પડતર (રૂ.)	એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (રૂ.)	જથ્થો (એકમો)	એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (રૂ.)	
A	200	10	15	160	15	
B	400	5	8	240	9	
C	1,000	1	2	400	1.80	
	1600			800		

ઉપરની માહિતી પરથી ગણતરી કરો :

- (1) વેચાણગાળા વિચલન
- (2) વેચાણગાળા કિંમત વિચલન
- (3) વેચાણગાળા જથ્થા વિચલન
- (4) વેચાણગાળા મિશ્રણ વિચલન
- (5) વેચાણગાળા પેટા વપરાશ / જથ્થા વિચલન

- 5 કિખ્ના લિ. કંપની બે વસ્તુઓ A અને Bનું ઉત્પાદન એક જ પ્રકારના કાચા 17.5 માલસામાન અને સાધનોમાંથી અને એક જ પ્રકારની પ્રક્રિયા દ્વારા કરે છે. તેની વર્ષ 2021-22ની માહિતી નીચે મુજબ છે :

વિગત	A	B
ઉત્પાદનના કુલ એકમો	20,000	28,000
એકમદીઠ મજૂર કલાકો	2	4
એકમદીઠ યંત્ર કલાકો	3	1
ગોઠવણી (વખતમાં)	10	40
ઓર્ડરની સંખ્યા	15	60

કંપનીએ વર્ષ 2021-22 દરમિયાન કુલ રૂ. 14,25,000 પરોક્ષ ખર્ચ કર્યો હતો, જે નીચે મુજબ હતું :

વિગત રૂ.
મશીન પ્રવૃત્તિ..... 11,00,000
ગોઠવણી ખર્ચ 1,00,000
ઓર્ડર નિભાવ ખર્ચ 2,25,000
ઉપરની માહિતી પરથી નીચેની પદ્ધતિઓ દ્વારા બંને વસ્તુઓ માટે એકમદીઠ પરોક્ષ ખર્ચ વસૂલાતનો દર મેળવો.

- (1) પ્રણાલિગત પડતર પદ્ધતિ
- (2) પ્રવૃત્તિ આધારિત પડતર પદ્ધતિ

- 6 પરેશ લિ. નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે : 17.5
અધ્યયન વક્રનો દર 80% છે. પ્રથમ યંત્રના ઉત્પાદન માટે જરૂરી કલાકો 600 છે. કલાકદીઠ મજૂરી ખર્ચ રૂ. 20 છે. યંત્રદીઠ માલસામાન ખર્ચ રૂ. 7,500 છે અને યંત્રદીઠ ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ રૂ. 5,000 છે. 8 યંત્રોનું ઉત્પાદન થાય ત્યાં સુધી કુલ સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ રૂ. 15,000 છે અને ત્યાર બાદ તે રૂ. 18,000 છે. તમારે નીચે મુજબની ગણતરી કરવાની છે :

- (1) 4 યંત્રોના ઉત્પાદન માટેની ઉત્પાદન પડતર
 (2) 8 યંત્રોના ઉત્પાદન માટેની ઉત્પાદન પડતર
 (3) 16 યંત્રોના ઉત્પાદન માટેની ઉત્પાદન પડતર

આ ઉપરાંત, જો અધ્યયન વક્રનો દર 90% હોયતો 8માં યંત્રની ઉત્પાદન પડતર મેળવો.

7 પડતર ઓડિટ એટલે શું? તેના ફાયદાઓ અને મર્યાદાઓ જણાવો. 17.5

8 પડતર ઘટાડાની પદ્ધતિઓ અને પડતર અંકુશની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો. 17.5

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) The marks of all the questions are the same.
 (2) Answer any four questions.

1 The following information is available from the records of a manufacturing company using standard costing system. 17.5

Particulars	Budgeted	Actual
Production – Units	4,000	3,800
Fixed Overheads (Rs.)	40,000	39,000
Variable Overheads (Rs.)	12,000	12,000
Working Days	20	21

Calculate the following overhead variances :

- (1) Variable overhead variance
 (2) Fixed overhead cost variance
 (3) Expense or Budget variance
 (4) Fixed overhead volume variance
 (5) Fixed Overhead efficiency variance
 (6) Fixed overhead calendar variance

2 The following data are available in respect of Patel Manufacturing Company. 17.5

Particulars	Budgeted	Actual
Production – Units	15,000	17,000
Machine Hours	30,000	35,000
Working Days	25	26
Fixed Overheads (Rs.)	60,000	62,000
Variable Overheads (Rs.)	60,000	78,000

From the above information, calculate :

- (1) Total Overhead Cost Variance
- (2) Fixed Overhead Cost Variance
- (3) Variable Overhead Cost Variance
- (4) Expense or Budget Variance
- (5) Fixed overhead Volume Variance
- (6) Fixed overhead Efficiency Variance
- (7) Fixed Overhead Capacity Variance
- (8) Calendar Variance

- 3 Ram manufacturers operate budgetary control and standard costing systems. Following information is available for the month of March, 2022. 17.5

Product	Budgeted			Actual		
	Quantity (Units)	Selling Price per unit (Rs.)	Total (Rs.)	Quantity (Units)	Selling Price per Unit (Rs.)	Total (Rs.)
A	5,000	5	25,000	6,000	6	36,000
B	4,000	6	24,000	5,000	5	25,000
C	3,000	7	21,000	4,000	8	32,000
	12,000		70,000	15,000		93,000

From the above information calculate :

- (1) Sales Revenue Variance
- (2) Sales Price Variance
- (3) Sales Volume Variance
- (4) Sales Mix Variance
- (5) Sales Sub Volume Variance (Sales Quantity Variance)

- 4 Akash Ltd. provides the following information 17.5

Product	Budgeted			Actual	
	Quantity (Units)	Cost per unit (Rs.)	Selling Price per unit (Rs.)	Quantity (Units)	Selling price per unit (Rs.)
A	200	10	15	160	15
B	400	5	8	240	9
C	1,000	1	2	400	1.80
	1600			800	

From the above information calculate :

- (1) Profit Value/Margin Variance
- (2) Profit Price Variance
- (3) Profit Volume Variance
- (4) Profit Mix Variance
- (5) Profit Sub Volume/Quantity Variance

- 5 Krishna Ltd. manufactures two products A and B in the factory. Similar raw materials and similar production processes and resources are involved in their production. The following details are available for the year 2021-22. 17.5

Particulars	A	B
No. of units produced	20,000	28,000
Per unit labour hours	2	4
Per unit machine hours	3	1
Set ups in the year	10	40
No. of orders (total)	15	60

The company incurred total overheads Rs. 14,25,000 during the year 2021-22. Classified as under :

Particulars	Rs.
Machine activity	11,00,000
Set-ups activity	1,00,000
Ordering and Maintenance	2,25,000

You are required to calculate per unit overhead absorption rate for each product as per following methods :

- (1) Traditional Costing Method
- (2) Activity Based Costing Method

- 6 Paresh Ltd. provides the following information : 17.5

The learning curve ratio is 80%. Time taken to manufacture the first machine is 600 hours. Per hour labour cost is Rs. 20. Direct material cost per machine is Rs. 7,500 and variable overhead cost per machine is Rs. 5,000. Total fixed overhead up to the production of 8 machines is Rs. 15,000 and after that it is Rs. 18,000. You are required to calculate :

- (1) Production cost of 4 machines.
- (2) Production cost of 8 machines.
- (3) Production cost of 16 machines.

Moreover, calculate production cost of 8 machines as per 90% learning curve ratio.

- 7 What is cost audit ? State its advantages and disadvantages. **17.5**
- 8 Discuss techniques of cost reduction and characteristics of cost control. **17.5**
-